

בס"ד. יום שמחת תורה, ה'תשי"ז

(הנחה בלתי מוגה)

תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב¹, ואמרו רו"ל² אל תקרי מורשה אלא מאורסה, שהתורה מאורסת לנשמות ישראל. ומזה מובן³ שנש"י הם למעלה במדרגה מהתורה והם משפיעים בהתורה. וכן מובן ג"כ ממ"ש בתנדב"א⁴ שני דברים קדמו לעולם תורה וישראל, ועדיין איני יודע מי קדם למי, אני אומר שישראל קדמו, שנאמר דבר אל בני ישראל צו את בני ישראל. וכן איתא במד"ר⁵ ששה (שבעה⁶) דברים קדמו לעולם, וחשיב ביניהם ג"כ תורה, ומסיים שמחשבתם של ישראל קדמה לכל דבר, היינו שישראל קדמו גם לתורה. ומובן שאין הכוונה לקדימה בזמן, שהרי הזמן הוא נברא כמו כל הברואים שנבראו בעולם⁷, אלא הכוונה היא לקדימה במעלה, והיינו שנש"י קודמים במעלה ומדרגה לגבי התורה. וצריך להבין⁸, שהרי איתא בזה"ר⁹ תלת קשרין מתקשרין דא בדא ישראל באורייתא ואורייתא בקוב"ה, היינו שנש"י הם מקבלים מהתורה, ולכאורה הרי זה סותר להנ"ל שנשמות הם משפיעים בהתורה.

(ב) **ולהבין** זה צריך להקדים משנת"ל¹⁰ שבנשמה ישנם ב' מדרגות, כמו שהיא בבחינת יש, וכמו שהיא בבחינת אין, שזהו מ"ש¹¹ נשמה שנתת בי טהורה היא אתה בראתה כו', אתה בראתה קאי על הנשמה כמו שהיא בבחינת יש, וטהורה היא קאי על הנשמה כמו

תרכ"ט ע' קמה ואילך). ד"ה הנ"ל תרנ"ה (סה"מ תרנ"ה ע' פ ואילך). תרס"ה (סה"מ תרס"ה ע' קיט ואילך). עת"ר (סה"מ עת"ר ע' שיג ואילך). תרצ"ב (סה"מ תרצ"ב ע' ר ואילך). ד"ה או ישיר, עוטה אור, איזהו דרך ישראל (סה"מ הי"שית ע' 58 ואילך). ד"ה או ישיר תשי"ד (סה"מ תשי"ד ע' 127 ואילך).

(9) ח"ג עג, א.

(10) בד"ה זה היום דיום ב' דר"ה פ"ה ואילך; ד"ה וטהר לבנו דיום ב' דח"ס פ"ב ואילך (לעיל ע' 10 ואילך; ע' 19 ואילך). (11) "אלקי נשמה" בברכות השחר.

(1) ברכה לג, ד.
(2) ברכות נו, א.
(3) בכל הבא לקמן — ראה המשך תער"ב ח"ג ע' איתג ואילך.
(4) תדא"ר פי"ד. ראה סה"מ תרל"ה ח"ב ע' שנו ואילך ובהערה 64 שם.
(5) ב"ר פ"א, ד.
(6) תנחומא נשא יא. ועוד. וראה פירוש מהרז"ו הארוך לבר שם.
(7) סידור שער הק"ש עה, סע"ד ואילך.
(8) וראה אג"ק ח"א ס"ע רצג ואילך. ח"ב ע' רכד. בלקו"ש ח"ז ע' 59 הערה 25.
(9) ראה ד"ה או ישיר תרכ"ט (סה"מ

שהיא בבחינת אין. והיינו דמציאות הנשמה לא נתחדשה בבחינת בריאה דוקא, כמו שאר הנבראים, אלא ישנה מציאות הנשמה גם כמו שהיא בבחינת אין. והנה, אף שגם שאר הנבראים כלולים בשרשם ומקורם בבחינת מלכות דאצילות, שזהו שהמלכות נקראת בכל השמות דבחינת דצ"ח¹², כמו שושנה תפוח אבן ובהמה, לפי שכלולים בה כל הנבראים, הנה כל הנבראים כמו שהם כלולים במלכות דאצילות אינם בבחינת מציאות כלל, ומכ"ש שאינם באותה המציאות כמו שהם אח"כ בהבריאה (ומציאותם כמו שהיא נתחדשה בבריאה דוקא), אבל הנשמות הנה גם כמו שהם כלולים בשרשם באלקות הם בבחינת מציאות, מציאות דנשמה, שזהו בחינת טהורה היא. ועוד זאת, שגם כמו שבאים בבריאה, אתה בראתה, הנה בעצם מהותם הם בחינת אלקות, היינו כמו אלקות שנעשה נברא¹³. וב' בחינות אלו שבנשמה נת"ל שבחינת אתה בראתה היא בחינת נר"נ שבנשמה שמתלכשים בגוף (והעיקר הוא בחינת נפש), ובחינת טהורה היא היינו בחינת ח"י.

והנה¹⁴ מצד בחינת נר"נ שבנשמה המתלכשים בגוף, צריכים נש"י להתורה, והיינו, מצד ירידת הנשמה למטה, שהיא ירידה גדולה, ובפרט בהתלבשותה בהגוף, ועוד זאת שמתלבשת בנה"ב, ונה"ב מעלמת ומסתרת על אור הנשמה, היינו, שמלבד זאת שמצד עצם ירידת הנשמה למטה והתלבשותה בגוף ישנם ענינים כאלו שאין ביכולת הנשמה להשיג כמו בהיותה למעלה, הנה עוד זאת, שמצד התלבשותה בנה"ב הרי הנה"ב מעלים ומסתיר על אור הנשמה ומונע אותה מלהשיג אפילו ענינים אלו שביכולתה להשיג גם בהיותה למטה. וכללות ירידת הנשמה למטה הוא שנעשה אצלה מציאות בפשיטות ואלקות בהתחדשות¹⁵, דקודם ירידתה הי' אצלה אלקות בפשיטות ומציאות בהתחדשות, ובירידתה למטה נעשה אצלה מציאות בפשיטות ואלקות בהתחדשות. ומצד ירידה זו צריכה הנשמה להתורה, שהתורה מקשרת את הנשמות באלקות. והיינו לפי שהתורה היא ממוצע בין אוא"ס ב"ה ועולמות, שהיא מקשרת עולמות באוא"ס ב"ה, ובכלל זה הוא גם הנשמה כמו שהיא מלובשת בגוף, שהיא ג"כ בכלל עולמות. והנה, כשם שבכל ממוצע המחבר נעשה החיבור עי"ז

(12) ראה עץ חיים בסופו.

(13) ראה ביאורי הזהר פינחס לאדמו"ר

(14) בהבא לקמן — ראה מקומות

שצויינו בהערה 8.

(15) ראה סה"מ תרצ"ו ע' 77. וש"נ.

האמצעי קיד, ד ואילך. להצ"צ — ח"א ע' תקמו ואילך.

שיש בו ב' בחינות, בחינה השייכת לעליון ובחינה השייכת לתחתון, כמו"כ הוא גם בהממוצע דתורה, שיש בה ב' בחינות, כמ"ש¹⁶ עוטה אור כשלמה, שיש בחינת אור שבתורה ויש בחינת שלמה שבתורה, דבחינת שלמה שבתורה הוא גליא דתורה, דהיינו הלכות התורה שנתלכשו בדברים גשמיים, ובחינת אור שבתורה הוא בחינת פנימיות התורה, דהיינו הלכות התורה כמו שהוא בענינים רוחניים. וע"י ב' בחינות אלו נעשית התורה ממוצע לקשר אוא"ס ב"ה ונש"י, והיינו שע"י העסק בבחינת שלמה דתורה שיש בזה בהעלם בחינת האור דתורה, מתקשרים נש"י באלקות. ושורש ענין הממוצע דתורה הוא כפי שהתורה היא בבחינת עקודים שלמעלה מב' הבחינות, ולהיותה למעלה מב' הבחינות הרי היא כוללת ב' הבחינות, ועי"ז נעשית בחינת ממוצע כנ"ל. אמנם, כל זה הוא בבחינת נר"נ שבבחינה זו הנה התורה היא המשפיע ונשמות הם המקבלים. אבל בבחינת ח"י שבבחינה, בחינת טהורה היא, הנה לא זו בלבד שאין הנשמה צריכה לקבל מהתורה, אלא עוד זאת, שהנשמות הם משפיעים בהתורה, והיינו ע"י עסק התורה לשמה, לשם התורה, שע"י משפיעים נש"י בהתורה. וזהו שאמרו רז"ל¹⁷ מעיקרא כי עביד איניש אדעתא דנפשי קא עביד, לתקן נפשו, והיינו בבחינת נר"נ, שבבחינה זו צריכים הנשמות להתורה, שהתורה מגלה מעלת הנשמות כמו שהם בשרשם בבחינת טהורה היא, אבל לאחרי שנתגלה בנפשו בחינת טהורה היא, אזי הוא העסק בתורה לשמה, שע"י משפיעים הנשמות בהתורה, שמחברים התורה שלמטה בהתורה שלמעלה. דהנה נת"ל בענין עוטה אור כשלמה שיש ב' בחינות בתורה, דבחינת שלמה שבתורה היינו הלכות התורה כפי שנתלכשו בדברים גשמיים, כמו המחליף פרה בחמור וד' רשויות לשבת, ובחינת אור שבתורה היינו הלכות התורה כמו שהם למעלה בענינים רוחניים, וכמו בד' רשויות לשבת שרשות היחיד ורשות הרבים הם עולם התהו ועולם התקון¹⁸. והם ב' הבחינות שבתורה, תורה שבבריאה ותורה שבאצילות, כמ"ש¹⁹ ועל תורתך שלמדתנו, תורתך באצילות שלמדתנו בבריאה. וענין עסק התורה לשמה הוא לחבר תורה שלמטה בהתורה שלמעלה, היינו שגם בהתורה כמו שהיא בבריאה יומשך בחינת תורתך שבאצילות. ובעומק יותר ענין עסק התורה לשמה

19) ראה ל"ת להאריז"ל ר"פ בראשית.
 סה"מ תרל"ד ע' רעת. הערת כ"ק אדמו"ר
 שליט"א בסה"מ היש"ת שם (ע' 68).

16) תהלים קד, ב.

17) פסחים סח, ב.

18) עץ חיים שער שבירת הכלים פ"ב.

הוא כמאמר²⁰ דוד הי' מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה, היינו שע"י העסק בתורה ממשיכים נש"י תוספת אור גם בבחינת תורתך שבאצילות.

ג) וביאור הענין, דהנה, התורה היא בחינת חכמה, ומבואר בלקו"ת²¹ שהחכמה אינה עצם הנפש, וכמו"כ הוא למעלה שהחכמה אינה העצמות. וגם בחינת עצם מהות החכמה שעז"נ פנימיות אבא פנימיות עתיק²², גם זה אינו עצמות התענוג הפשוט, דבחכמה כמו שהיא בהתענוג, התענוג אינו מצד עצמו, כי אם מה שמתענג מהחכמה, היינו תענוג מאיזה דבר, אלא שדבר זה אינו בבחינת מציאות, דהחכמה כמו שהיא בהתענוג אינה בבחינת מציאות, אבל מ"מ אין זה תענוג מצד עצמו, כי אם תענוג מאיזה דבר. וכל זה הוא בבחינת התורה שהיא בחינת חכמה. אמנם נשמות ישראל הם מושרשים בעצמות התענוג הפשוט, שהו"ע התענוג מצד עצמו, ולכן הם ממשיכים אור בהתורה, גם בהתורה שלמעלה, לפי שהתורה כפי שהיא בכל המדרגות היא בבחינת החכמה, ונש"י הם בעצמות התענוג הפשוט.

וכפרטיות יותר, הנה גם התורה כמו שהיא בבחינת א"ק, היא בבחינת חכמה, חכמה הקדומה דא"ק, והוא חיצוניות א"ק, אבל נש"י הם בבחינת פנימיות א"ק, ולכן הם משפיעים בהתורה. והענין הוא²³, דאיתא בזהר²⁴ קוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא אוף הכי ב"נ עסיק באורייתא וקאים עלמא, וכשם שקוב"ה אסתכל באורייתא הו"ע המשכת הפנימיות בהתורה, ועי"ז ברא עלמא, כמו"כ הנה גם מה שב"נ עסיק באורייתא הו"ע המשכת הפנימיות בהתורה, ועי"ז קאים עלמא. דהנה, בכדי שיהי' התהוות העולמות צ"ל תחלה ההמשכה בבחינה כללית, שזהו בחינת א"ק שהוא אור כללי²⁵ שכולל כל ההשתלשלות בסקירה אחת²⁶, ועז"נ במחשבה אחת נבראו כל העולמות²⁷, ואח"כ הם נמשכים בפרטיות יותר כו'. וזהו ג"כ ענין אסתכל באורייתא וברא עלמא, דהתורה היא ג"כ בחינת כלל ופרט, ובחינת הכללות דתורה הוא בחינת

25) ראה אוה"ת ענינים ע' פד. ד"ה מה רבו מעשיך תרמ"ד (סה"מ תרמ"ד) הוצאת תשס"ו) ע' שיב ואילך).

26) ע"פ ר"ה יח, א. וראה אמרי בינה שער הקי"ש פ"י. ד"ה מה רבו הנ"ל.

27) ראה זח"ב כ, א. רעו, ב (תוספת). לקו"ת אחרי כו, סע"ב. נשא כ, ד. שה"ש יז, ד. ד"ה מה רבו הנ"ל. ועוד.

20) ראה זח"ג רכב, ב ברע"מ. ס' הבהיר (סני"ח) סקצ"ו ובאור הבהיר. לקו"ת שלח מז, ג. שם נא, א.

21) ויקרא ד, ב ואילך.

22) רמ"ז לזח"ג רס, ב. רעו, ב. לקו"ת נצבים מט, ד.

23) ראה גם המשך תרס"ו ע' רלד ואילך.

24) ח"ב קסא, סע"א ואילך.

האור כללי דא"ק, וקוב"ה אסתכל באורייתא היינו בחינת פנימיות א"ק שלמעלה גם מבחינת אור כללי דא"ק. וכמו"כ הו"ע ב"נ עסיק באורייתא, משום שנש"י מושרשים בפנימיות א"ק, ולכן ממשיכים מבחינה שלמעלה גם מבחינת התורה כמו שהיא בבחינת אור כללי.

ובעומק יותר הנה גם בהאור שלפני הצמצום מושרשים נשמות ישראל למעלה יותר מהתורה, שזהו"ע טהורה היא, בחינת טהירו עילאה, כפי שהוא לפני הצמצום גופא. דהנה, בספרי קבלה (עמק המלך²⁸) מבואר שטהירו תתאה הוא לאחרי הצמצום וטהירו עילאה הוא לפני הצמצום, אמנם בחסידות מבואר²⁹ שלפני הצמצום גופא יש ג"כ ב' הבחינות דטה"ת וטה"ע. וזהו מעלת הנשמות על התורה גם כמו שהיא לפני הצמצום, שנש"י הם בבחינת טה"ע בהאור שלפני הצמצום גופא. והענין בזה, דהנה, בהאור שלפני הצמצום יש ג"כ כמה מדריגות, יחיד אחד וקדמון³⁰. ובפרטיות יותר, ישנו לפני הצמצום ענין ההשערה בכח, ששיער בעצמו בכח כל מה שעתיד להיות בפועל, ולמעלה יותר הו"ע עליית הרצון שעלה ברצונו כו', דבחינה זו, אף שאינה בבחינת מקור ממש לעולמות, שהרי זה קודם הצמצום עדיין, מ"מ, הרי זה מקור למקור עכ"פ לעולמות. ולמעלה יותר הוא האור שקודם עליית הרצון. אמנם נש"י הם למעלה גם מהאור שקודם עליית הרצון, שהרי גם האור שקודם עליית הרצון הוא המשכה כללית עכ"פ, ונש"י הם בבחינת טה"ע, שהוא כמו בחינת עתיק, דהיינו העתקת העצמות. דהנה, כשם שבמדריגות שלאחרי הצמצום הרי ידוע שיש בחינת עתיק שלעילא מגולגלתא דא"ק³¹, דכללות בחינת א"ק, גם בחינת פנימיות א"ק, הוא בחינת אריך בכללות, לפי שהוא באופן של המשכה, ויש בחינת עתיק שלעילא מגולגלתא דא"ק, הנה עד"ז יובן גם בהאור שקודם הצמצום, שישנו בחינת עתיק שלמעלה גם מבחינת המשכה כללית, דהמשכה כללית הוא בחינת אריך בכללות, ובחינת עתיק הוא למעלה מזה, דפירוש עתיק הוא מלשון העתקה, כמ"ש³² העתיקו אנשי חזקי', דהיינו העתקה מספר לספר, שהוא אותו הדבר אלא שהוא נעתק כו', והיינו דבחינת עתיק שלפני הצמצום

עמך מקור חיים וד"ה קדש ישראל תרס"ו (המשך תרס"ו ע' קפה. שם ע' תקיד).

(31) עץ חיים שער ט (שער שבירת הכלים) פ"ו.

(32) משלי כה, א.

(28) הובא באמרי בינה שם. שערי תשובה ח"א ל, ד.

(29) שערי תשובה שם. סה"מ עטר"ת ע' קא. ועוד.

(30) ראה שער היחוד פ"י ואילך. ד"ה כי

הוא העתקת העצמות ממש אלא שהוא בבחינת העתקה, שמצד העתקה זו יש אפשרות שיהי' אח"כ מקור למקור עכ"פ לעולמות, אבל הוא העתקת העצמות ממש. וזהו שהנשמה טהורה היא, בחינת טה"ע, דהיינו שנש"י מושרשים בהעתקת העצמות.

(ד) **ובזה** יובן גודל מעלת העסק בתורה לשמה, לשם התורה, שע"ז מחברים נש"י את התורה שלמעלה בהקב"ה, והיינו לפי שהתורה בכל המדריגות שבה אינה בחינת עצמות התענוג, ונש"י הם בעצמות התענוג הפשוט ממש, שהוא בחינת עתיק, העתקת העצמות ממש. וזהו גם מה שאנו רואים שבכח הנשמות לחדש ענין בתורה, ועד שמצינו שיש בכח הב"ד לפסוק הלכה בתורה שלא ע"פ כללי התורה, וכמו בנוגע לכלל התורה שיחיד ורבים הלכה כרבים³³, שלצורך הוראת שעה בכח הב"ד לפסוק כהיחיד. וזהו ג"כ מ"ש³⁴ עת לעשות לה' הפרו תורתך, ולכאורה, מכיון שהוא עת לעשות לה', מהו הפרו תורתך, שהרי כן הוא הדין ע"פ תורה. אך הענין הוא, דבאמת אין זה מצד התורה עצמה, כי אם מצד נש"י שמחדשים בהתורה, היינו שבכח ב"ד לא רק להוסיף גזירות כו', אלא גם לבטל מ"ע לצורך השעה³⁵, והיינו לפי שהם למעלה מהתורה, והם מחדשים בהתורה. וכמו"כ הנה גם עצם הענין מה שנש"י פוסקים פסק הלכה, הרי מצד התורה הנה אלו ואלו דברי אלקים חיים³⁶, ומ"מ פוסקים נש"י הלכה כא' מהם, לפי שהם למעלה מהתורה. וזהו גם כללות ענין העסק בתורה לשמה, שע"ז ממשיכים נש"י תוספת אור גם בהתורה שלמעלה.

(ה) **וזהו** תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, שהתורה היא מאורסה לישראל, היינו שישראל הם משפיעים בהתורה. ועז"נ מורשה קהלת יעקב, היינו, שענין זה שהנשמות הם משפיעים בתורה הוא לא רק בבחינת ישראל, אלא גם בבחינת יעקב, יו"ד עקב³⁷. דהנה, ישראל הוא בחינת לי ראש³⁸, אותיות אשר, דאשר פירושו תענוג, והוא בחינת

(37) פרס שער כג (שער ערכי הכינויים) בערכו. עץ חיים שער ג (שער סדר האצילות) פ"ב. תו"א ויצא כא, א. (38) שער הפסוקים להאריז"ל וישלח לב, כט. ספר הליקוטים להאריז"ל ויחי מז, כח. שם מח, ב. לקו"ת שלח מח, ב ואילך. סהמ"צ להצ"צ טו, ב — בשם זוהר.

(33) ברכות ט, א. ובכ"מ. (34) תהלים קיט, כו. וראה ראב"ד הל' ממרים פ"ב ה"ט. וראה גם אנציקלופדי' תלמודית (כרך ח) ערך הוראת שעה ע' תקיג. וש"נ. (35) רמב"ם הל' ממרים שם ה"ד. (36) עירובין יג, ב. וש"נ.

טהורה היא, שזהו כפי שהנשמות מושרשות בבחינת התענוג. ובבחינה זו פשיטא שהנשמות הם משפיעים בהתורה. וזהו גם מ"ש אשר קדשנו במצותיו, דמצד בחינת אשר שהוא התענוג, נעשה קדשנו במצותיו, היינו שנש"י הם הם העושים את המצוות, וזהו מ"ש³⁹ וזכרתם את כל מצוות הוי', ואח"כ כתיב⁴⁰ ועשיתם את כל מצותי, היינו שישראל עושים מבחינת מצוות הוי' שיהיו מצוותי⁴¹, והוא ע"ד הנ"ל שנש"י מחברים את התורה שלמעלה בהקב"ה ממש. וכל זה הוא בבחינת ישראל. אמנם, התורה היא מורשה קהלת יעקב, היינו, שגם הנשמות דבחינת יעקב, יו"ד עקב, שזהו כפי שהנשמה ירדה למטה, הנה גם נשמות דבחינת עקב הם משפיעים בהתורה. וטעם הדבר הוא כמשנת"ל שגם כאשר הנשמה באה בבריאה היא אלקות בעצם מהותה, והוא האלקות שנעשה נברא, והיינו שגם כמו שהיא בבחינת ואתה נפחתה בי יש בה כל הענינים דטהורה היא, בחינת טהירו עילאה, עד בחינת העתקת העצמות, שהאלקות דבחינת טה"ע נעשה בחינת נברא, ולכן מורשה קהלת יעקב, שגם בחינת יעקב מוסיפים אור בהתורה, לפי שגם בבחינת יעקב ישנו הבחינה דטהורה היא. אמנם כל זה הוא מצד העצמות (שנמצא גם בבחינת ואתה נפחתה בי). אך מצד הירידה וההעלם, צריכה הנשמה להתורה, שהתורה מגלה מעלת הנשמות, היינו שע"י עסק התורה מגלה התורה בהנשמות את מעלתם העצמית כמו שהם בבחינת טהורה היא, שישנה גם בהנשמות הנמוכות ביותר. וזהו שאמרו תלת קשרין מתקשרין דא בדא ישראל באורייתא כו', שמצד הירידה וההעלם הנה גם בחינת ישראל צריכה להתורה, שדוקא ע"י התורה מתגלה מעלת הנשמה, וכאשר התורה מגלה מעלת הנשמות, אזי מורשה קהלת יעקב, שגם הנשמות דיעקב מוסיפים אור בהתורה. וענין זה הוא ע"ד משנת"ל⁴² בענין הכתרת המלכות שבראש השנה, שבענין המלוכה יש ב' בחינות, מלך על עם, מלשון עוממות שהם דברים נפרדים, ומלך מלכי המלכים שהוא אגוסטוס. ונתבאר שההכתרה והמשכת המלוכה על עם היא ע"י העבודה דנר"נ שהם בחינת נפרדים, וההכתרה והמשכת המלוכה דממה"מ היא ע"י העבודה דח"י, בחינת טהורה היא. ונתבאר ג"כ דאף שהמשכה היא ע"י הנשמות מצד בחינת ח"י, מ"מ, להיות שהנשמות ירדו למטה ונעשו בבחינת העלם, לכן אומרים יו"ד פסוקי מלכיות, שע"י פסוקי התורה נתגלה מעלת הנשמות, ואז הם

(39) שלח טו, לט. (42) ד"ה זה היום דיום ב' דראש השנה

פ"ה (לעיל ע' 9 ואילך).

(40) שם, מ.

(41) ראה לקו"ת במדבר ט, ג.

(42) ראה לקו"ת במדבר ט, ג.

ממשיכים בכח עבודתם בחינת אגוסטוס. וכשם שהוא בראש השנה, כמו"כ הוא בשמיני עצרת, שאז היא קליטת ההמשכה דראש השנה, הנה מעיקרא כי עביד אדעתא דנפשי' קא עביד, היינו שהתורה מגלה את מעלת הנשמות, ואח"כ נעשה עסק התורה לשמה, שנש"י ממשיכים אור בהתורה, ועי"ז נמשך האור גם בהעולם, והיינו שבשמיני עצרת ושמחת תורה הוא קליטת ההמשכה דראש השנה, שנמשך האור בטוב הנראה והנגלה.

